

LOF VAN DE „LA”

wanden gaten trapt die dreigen de gansche boel ineen te doen storten. Reeds in 1922 schreef Elie Faure: „Il y a encore, il y aura encore des peintres, beaucoup de peintres. Mais la peinture est finie”. En hij zou ook nog verkondigen dat wellicht de gevelschildering alleen bij machte was de schilderkunst te regenereren. Het kan hard klinken, maar er zit waarheid in. Dat de „peinture de chevalet”, na alle denkbare experimenten te hebben beproefd, buiten adem is geraakt, zal wel niemand loochenen. De terugkeer naar het onderwerp, waarvoor enkele goede apostelen zóó vurig propagandeeren, heeft geen zin als dit onderwerp slechts een formeele beteekenis heeft zonder geestelijken inhoud. Dit is b.v. de zwakke zijde van een Fernand Léger, een der zeldzame modernistische schilders die muren versierd en tevens beheerscht hebben. Wij kunnen zeker volkomen koud blijven voor het onderwerp, wanneer we de fresco's van Giotto, Piero della Francesca, Michelangelo e.a. bewonderen, zulks belet niet dat voor deze kunstenaars, het onderwerp een bezielend element geweest is en dat het, in hun tijd, wèl een beteekenis had. Wanneer Léger decoratieve figuren op muren schildert, met een louter æsthetische bedoeling, kan de nuchtere man zich afvragen waarom. En de integrale functionalist zal veel verder gaan en zeggen dat voor zijn smaak naakte muren volstaan. En zoo belanden we opnieuw bij Elie Faure. . . .

Men mag deze groote waarheid niet vergeten: wil de schilderkunst een dienende rol vervullen, moet zij ten dienste staan van een gedachte. Een spel van lijnen en kleuren kan zeer plezierig zijn. Veel talent kan er uit stralen. Het blijft niettemin „Spielerei”. De wandschildering opvatten als een versiering zonder meer is uit den booze, omdat dergelijke versiering aan geen enkele werkelijke behoefte beantwoordt. De Barok heeft op dit stuk veel kwaad gedaan. Deze kunst van het „trompe-l'œil” werd fel nageaapt, doch, zooals het vaak gebeurt met imitaties, het essentiele werd vergeten, nl. dat het „trompe-l'œil” van de Barok verband hield met het theatraal karakter van deze kunst en theater leeft van illusie. De kunst der Contra-Reformatie had te voldoen aan zeer preciese eischen, die later geen zin meer hebben. Zelfs de Mooren, die met oneindig veel geduld hun paleizen met arabesken versierden, vergaten toch den Koran niet, wiens wijsheid, in grillige letters vastgelegd, zich overal vermengde met het louter lijnenspel van de Arabische kunst.

Er heeft steeds behoefte bestaan om door middel van een voorstelling zekere denkbeelden nader tot de menschen te brengen. In het Westen hebben eeuwenlang schilders en beeldhouwers zich van deze taak gekweten. Zij zijn dan allengs deze taak gaan misprijzen, doch daarmee werd de behoefte niet gedood. Kunstenaars, gewapend met nieuwe